

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Miroslavem Makajevem ve věci

žalobce: **J. I., nar. X,**
státní příslušník Republika Uzbekistán,
t. č. X,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra,**
sídlem Nad Štolou 3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 12. 2023, č. j. OAM-1644/LE-LE05-LE05-NV-2023,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 8. 12. 2023, č. j. OAM-1644/LE-LE05-LE05-NV-2023, se ruší.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) se žalobce domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný podle § 73 odst. 3 písm. c) a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) rozhodl o nepovolení vstupu žalobce na území České republiky, a to do 30. 5. 2024.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

Obsah podání účastníků řízení

2. Žalobce předně nesouhlasí se závěrem žalovaného, že by přicestování přes uložení správního vyhoštění Polskou republikou samo o sobě představovalo nebezpečí pro veřejný pořádek. Zdůraznil, že jeho protiprávní jednání bylo způsobeno zejména neznalostí práva a domněnkou, že tím důležitým aspektem jeho pracovního víza byla skutečnost, že pracuje. Proto měl za to, že pokud změní své povolání a bude dále pracovat, bude stále splňovat podmínky platnosti pobytového oprávnění. Žalobce tohoto nedorozumění lituje a ujišťuje soud, že se ze své chyby poučil. Výše uvedené demonstruje, že společenská škodlivost žalobcova jednání nedosahuje takové intenzity, aby se o žalobci dalo hovořit jako o hrozbě pro společnost ČR. K podpoře této argumentace žalobce cituje z judikatury Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“), jmenovitě z rozsudků SDEU ze dne 15. 2. 2016 ve věci C-601/15 PPU *J. N.* a ze dne 15. 2. 2016 ve věci C-72/22 PPU *Valstybės sienos apsaugos tarnyba* jejich závěry o tom, že pojem hrozba pro veřejný pořádek předpokládá zjištění, že individuální chování žadatele představuje „*skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého základního zájmu společnosti*“, přičemž takovým chováním není prostá skutečnost, že žadatel pobývá na území státu neoprávněně. Rovněž poukazuje na rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 10. 2023, č. j. 49 A 4/2023-36, s tím, že okolnosti případu jsou téměř shodné s případem žalobce, pouze s tím rozdílem, že se cizinec ve zmiňovaném rozsudku dopustil závažnějšího porušení právních předpisů a např. se prokazoval padělaným vízem.
3. Žalobce dále považuje za nesprávný závěr žalovaného o účelovém podání žádosti o mezinárodní ochranu jen kvůli dosažení vstupu na území. Uvedl, že si v Uzbekistánu půjčil peníze. Osoby, od kterých si peníze půjčil, se ukázaly být lichváři, kteří jej začali vážně ohrožovat. Opakovaně vstupovali do jeho obydlí a vyhrožovali mu fyzickým násilím, a dokonce i smrtí. Lichváři skutečně žalobce několikrát fyzicky napadli a pomyslným vrcholem se stalo jejich prohlášení, že pokud jim peníze nevrátí, zabijí ho a prodají jeho orgány, čímž bude jeho dluh splacen.
4. Žalobce rovněž namítá, že žalovaný nedostatečně zvážil možnost uložení zvláštního opatření podle § 47 zákona o azylu. Žalovaný v napadeném rozhodnutí pouze konstatuje, že využití zvláštních opatření není možné, avšak bez toho, aby se jakkoliv hlouběji zamýšlel nad touto otázkou.
5. Žalobce konečně uvedl, že i kdyby připustil, že v jeho případě byl naplněn důvod pro nepovolení vstupu na území dle § 73 odst. 3 písm. c) zákona o azylu, v žádném případě se nemůže ztotožnit s délkou doby, po kterou mu žalovaný neumožnil vstup na území České republiky realizovat. Stanovená doba je nepřiměřeně dlouhá a odporuje účelu zajištění. Žalovaný v odůvodnění této části napadeného rozhodnutí zcela nesprávně počítá lhůtu pro rozhodnutí správního orgánu soudu o udělení mezinárodní ochrany, následně lhůtu na podání případné žaloby proti tomuto rozhodnutí a lhůtu, v níž musí soud o žalobě rozhodnout, dále lhůtu pro podání případné kasační stížnosti a následně lhůtu, v níž musí soud o stížnosti rozhodnout.
6. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že žalobní námitky jsou nedůvodné, neboť neprokazují, že by se dopustil porušení zákona o azylu nebo správního řádu nebo že by nesprávně určil délku nepovolení vstupu. Je přesvědčen, že zjistil skutečný stav věci, který vyhodnotil v souladu s platným právem. V této souvislosti proto především odkazuje na obsah správního spisu a napadeného rozhodnutí. Nepovolení vstupu s ohledem na zjištěné

skutečnosti je v případě žalobce nutné, neboť je důvodné se domnívat, že by mohl v případě povolení vstupu představovat nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek, přičemž nebylo možné účinně uplatnit zvláštní opatření. Podmínky § 73 odst. 3 písm. c) zákona o azylu byly proto v posuzované věci naplněny. Žalobce není ani zranitelnou osobou a žalovaný se v napadeném rozhodnutí zabýval i maximální délkou doby, po kterou nemůže vstoupit na území České republiky.

Podstatný obsah správního spisu

7. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce dne 2. 12. 2023 přicestoval letecky z Istanbulu na Letiště Václava Havla Praha (dále jen „letiště Praha“), kde se prokázal biometrickým cestovním dokladem Uzbekistánu. Lustrací v příslušných evidencích bylo zjištěno, že je veden jako nežádoucí osoba v Schengenském informačním systému (SIS II), a to s platností do 30. 10. 2024, přičemž tento záznam do systému vložily příslušné orgány Polska. Jmenovanému byl z tohoto důvodu odepřen vstup na území ČR. Následně žalobce požádal o mezinárodní ochranu.
8. Z protokolu o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ve smyslu § 10 odst. 2 zákona o azylu ze dne 7. 12. 2023 vyplývá, že žalobce je muslim, ale nemá politické přesvědčení, není v žádné straně a nikdy se veřejně neangažoval. Je svobodný a bezdětný. Žalobce popsal, že dne 2. 12. 2023 odletěl z Taškentu přes Istanbul do Prahy. Věděl, že má do Evropské unie zakázaný vstup, ale doufal, že se mu podaří přejít přes pasovou kontrolu. Na území České republiky přiletěl dne 2. 12. 2023. Co se týče předchozích pobytů, byl poprvé v Polsku od 27. 1. 2023, kde pracoval jako taxikář Uberu nebo Boltu. Měl udělené pracovní vízum na území Polska na 1 rok. Původně měl pracovat v továrně, ale tam se mu práce nelíbila kvůli špatným podmínkám. Změnu práce ovšem neoznámil úřadům, čímž porušil zákon. Po zadržení policií mu bylo vydáno rozhodnutí o opuštění území, proti kterému podal žalobu. Advokát žalobci sdělil, že do rozhodnutí soudu může zůstat v Polsku a že neví, jak dlouho to může trvat. Žaloba pak byla zamítnuta, ale o tom žalobce nevěděl, a proto pokračoval v práci, přičemž jej zastavila policie a sdělila mu, že již bylo rozhodnuto a že měl z Polska odjet. Dne 31. 10. 2023 tak učinil, přičemž měl zákaz vstupu na území Evropské unie na 1 rok. O udělení mezinárodní ochrany v České republice ani v jiných státech dříve nežádal. Žalobce dodal, že je zcela zdravý a nemá žádné zdravotní omezení ani zvláštní potřeby. Není trestně stíhán ani nebyl odsouzen. K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu žalobce uvedl, že v Uzbekistánu je ohrožen jeho život, protože mu tam vyhrožuje člověk, kterému dluží peníze. Půjčil si od něj peníze na koupi obchodu od městské části (48 000 USD). Starostovi obce dal žalobce úplatek ve výši 5 000 USD, aby mu obec obchod prodala (35 000 USD). Po změně vedení obce se však obchod prověřoval, přičemž zjistili, že prodej byl protiprávní. Žalobce tak musel obchod vyklidit a obchod byl zbourán, aniž by žalobci vrátili peníze. Žalobce podal žalobu k soudu, ale bylo mu řečeno, že může trvat dlouho, než soud rozhodne, navíc peníze měl vrátit hned. Proto odjel vydělávat peníze do Polska, aby mohl dluh splatit. Pokud peníze nevrátí, je mu vyhrožováno smrtí.
9. Ve správním spise je dále založen protokol o pohovoru žalobce k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 7. 12. 2023 ve smyslu § 23 odst. 1 zákona o azylu. Žalobce uvedl, že z Uzbekistánu vycestoval se svým pasem a polským vízem. Neměl problémy s vyřízením svého pasu ani při odjezdu z vlasti. Jediným důvodem pro opuštění vlasti a pro žádost o mezinárodní ochranu je člověk, který mu ve vlasti vyhrožoval, neboť mu žalobce dluží peníze. V Uzbekistánu ale neměl jiné potíže ani problém s policií, soudy nebo úřady. Peníze si půjčil v srpnu 2022 a pozemek s obchodem koupil v říjnu 2022. Řízení o žalobě o

nevrácení kupní ceny v Uzbekistánu, kterou žalobce podal v prosinci 2022, stále běží. Na policii se obrátil, avšak věřitel se o oznámení dozvěděl, žalobci vyhrožoval a žádal, ať oznámení stáhne, což také učinil a již se na policii neobrátil. Poprvé mu věřitel vyhrožoval v prosinci 2022, resp. jednalo se spíše o upozornění. V té době mu žalobce vysvětlil, že vyřizuje doklady, aby mohl odjet do Evropy vydělat peníze a dluh splatit, což jej uspokojilo. Po návratu do Uzbekistánu z Polska jej věřitel navštívil a vyhrožoval mu, že buď peníze vrátí, nebo jej zabije. Jedná se o místního mafiána, ale žalobce to o něm nevěděl. Představil se mu jako podnikatel s penězi. Situaci žalobce neřešil přestěhováním, protože v Uzbekistánu je snadné někoho najít, navíc má věřitel všude své známé. Žalobci by banka nepůjčila, neměl nic jako zástavu. Situaci chtěl řešit odjezdem do České republiky, protože slyšel, že jsou tady dobré podmínky na práci. Chtěl by tady pracovat na stavbách a vydělané peníze posílat na splácení dluhu. Po splacení dluhu by se v klidu vrátil domů ke své rodině. Žalobce dále uvedl, že nepožádal o mezinárodní ochranu v Polsku, neboť k němu nebylo dostatečně benevolentní, když porušil jejich pravidla. Nechtěl tedy zůstat, když se k němu takto chovali. Kamarádi žalobci říkali, že v České republice je to lepší. Policie se k němu chová lépe. Na území Evropské unie nemá rodinné příslušníky. Podporu svých tvrzení nemohl doložit doklady či jinými materiály, tedy ani doložit probíhající soudní řízení ve své vlasti.

10. Následně žalovaný vydal dne 8. 12. 2023 napadené rozhodnutí, jímž žalobci nepovolil vstup na území České republiky, a současně stanovil dobu, na niž se nepovoluje vstup, do 30. 5. 2024. Žalovaný své rozhodnutí odůvodnil tím, že žalobce přicestoval na letiště Praha dne 2. 12. 2023 linkou z Istanbulu a měl v úmyslu vstoupit na území České republiky. Při hraniční kontrole provedené příslušníky Policie ČR se prokázal biometrickým cestovním dokladem Uzbekistánu. Lustrací v příslušných evidencích bylo zjištěno, že cizinec je veden jako nežádoucí osoba v Schengenském informačním systému (SIS II), a to s platností do dne 30. 4. 2024, přičemž tento záznam do systému vložily příslušné orgány Polska. Žalobci bylo z toho důvodu příslušníky Policie ČR dne 2. 12. 2023 odepřen vstup na území členských států. Žalovaný konkrétně uvedl, že je důvodné se domnívat, že by žalobce mohl v případě povolení vstupu na území představovat nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek. Proto je nutné s ním vést řízení ve věci mezinárodní ochrany za současného omezení osobní svobody. Žalobce již v minulosti porušoval veřejný pořádek, třebaže na území jiného členského státu Evropské unie, konkrétně Polska, kde mu byl za porušení pobytových pravidel uložen zákaz vstupu na území Evropské unie. Činí tak i nyní, když do České republiky přicestoval neoprávněně a pokusil se neoprávněně vstoupit na území v rozporu s uloženým zákazem, a to dle vlastního vyjádření zcela vědomě. Žalobce má zjevně v úmyslu v protiprávním jednání pokračovat – v případě, že mu bude umožněn vstup na území České republiky, má v úmyslu pracovat a vydělávat na splácení dluhu, přestože k výdělečné činnosti na území není oprávněn, a to po dobu šesti měsíců ani jako žadatel o mezinárodní ochranu. Dle názoru žalovaného tedy existují skutečné, aktuální a dostatečně závažné nebezpečí pro veřejný pořádek spočívající nejen v tom, že tak činil a činí tak i nyní zcela vědomě a hodlá v tomto jednání pokračovat. V tom mu bylo zabráněno umístěním v přijímacím středisku. Žalobce svou žádost dle názoru žalovaného podal až poté, co jeho pokus dostat se v rozporu s uloženým zákazem na území České republiky neuspěl a byl mu odepřen vstup. Žalobce přitom pobýval v Polsku, kde mohl požádat o mezinárodní ochranu. Jeho zdůvodnění, proč tak neučinil, žalovaný neposoudil jako relevantní. O mezinárodní ochranu žalobce požádal až poté, co byl z Evropské unie vyhoštěn a následně neuspěl se svým pokusem vstoupit na území České republiky. Žalovaný dovodil, že tak učinil proto,

aby obešel uložený zákaz vstupu na území Evropské unie. To ostatně vyplývá i z důvodu jeho žádosti. Žalobce si tedy pokouší vynutit si vstup na území, k němuž by jinak nebyl oprávněn. Dle žalovaného tedy žalobce představuje nebezpečí pro veřejný pořádek České republiky i Evropské unie.

Posouzení žaloby soudem

11. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 73 odst. 6 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud o žalobě rozhodl v souladu s § 73 odst. 7 větou třetí zákona o azylu bez jednání, neboť účastníci ve stanovené lhůtě jednání nenavrhli a soud jeho konání nepovažoval za potřebné.
12. Soud vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), neboť v daném případě neshledal důvody, pro které by měl posuzovat zákonnost nepovolení vstupu a s tím spojeného omezení osobní svobody žalobce podle skutkového stavu ke dni svého rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2019, č. j. 9 Azs 193/2019-48, a ze dne 13. 11. 2019, č. j. 6 Azs 170/2019-50, č. 3/2020 Sb. NSS).
13. Soud současně neopomněl, že řízení o nepovolení vstupu dle § 73 a § 74 zákona o azylu je fakticky i dle čl. 8 a násl. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále jen „kvalifikační směrnice“), zajištěním, a proto se na soudní přezkum uplatní závěry rozsudku velkého senátu SDEU ve spojených věcech C-704/20 a C-39/21, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*, dle nichž musí soud z moci úřední přihlížet i k těm nezákonnostem rozhodnutí o zajištění, jež účastníci nenamítali (srov. třetí právní větu k rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2023, č. j. 5 Azs 96/2021-39). Vady, ke kterým musí přihlídnout z úřední povinnosti nad rámec uplatněných žalobních bodů, však soud neshledal.
14. Podle § 73 odst. 3 písm. a) až c) zákona o azylu „[m]inisterstvo rozhodne do 5 pracovních dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v případě nutnosti o nepovolení vstupu na území žadateli o udělení mezinárodní ochrany, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže
 - a) účelem zajištění je spolehlivé zjištění nebo ověření jeho totožnosti,
 - b) se prokazuje padělanými nebo pozměněnými doklady totožnosti, a není-li totožnost jinak známa,
 - c) je důvodné se domnívat, že by mohl představovat nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek.“
15. Soud se proto dále zaměřil na posouzení otázky, zda žalovaným dovozené důvody pro nepovolení vstupu skutečně naplňují pojem *nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek* ve smyslu § 73 odst. 3 písm. c) zákona o azylu.
16. SDEU v rozsudku ze dne 15. 2. 2016 ve věci *J. N. v. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, C-601/15, konstatoval, že výklad pojmů „národní bezpečnost“ a „veřejný pořádek“ uvedených v jiných směrniciích v judikatuře Soudního dvora se uplatní rovněž v případě přijímací směrnice. Odkázal tedy na svá dřívější rozhodnutí, ve kterých uvedl, že „veřejný pořádek“ předpokládá v každém případě kromě narušení společenského řádu, které představují všechna porušení práva, existenci skutečného, aktuálního a dostatečně závažného ohrožení některého základního zájmu společnosti (např. rozsudek ze dne 11. 6. 2015 ve věci *Z. Zh. a Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie v. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie a I. O.*, C-

554/13). Také zopakoval, že pojem „*veřejná bezpečnost*“ zahrnuje vnitřní i vnější bezpečnost členského státu a že veřejná bezpečnost může být dotčena zásahem do funkčnosti základních institucí a veřejných služeb, jakož i přežití obyvatelstva, stejně jako nebezpečím vážného narušení vnějších vztahů nebo mírového soužití národů anebo zásahem do vojenských zájmů (viz rozsudek ze dne 23. 11. 2010 ve věci *Land Baden-Württemberg proti Panagiotis Tsakouridis*, C-145/09). Shrnutí tedy, že narušení národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku může, s ohledem na požadavek nezbytnosti, odůvodňovat zajištění žadatele nebo trvání jeho zajištění na základě čl. 8 odst. 3 prvního pododstavce písm. e) přijímací směrnice [toto ustanovení transponuje mj. § 73 odst. 3 písm. c) zákona o azylu – pozn. soudu] pouze za podmínky, že jeho individuální chování představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého základního zájmu společnosti nebo vnitřní či vnější bezpečnosti předmětného členského státu. Pojem „*nebezpečí pro veřejný pořádek*“ pro účely § 73 odst. 3 písm. c) zákona o azylu je proto třeba vykládat tak, že cizinec musí představovat „*skutečné, aktuální a dostatečně závažné nebezpečí pro veřejný pořádek*“ (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2023, č. j. 5 Azs 73/2023-28 nebo ze dne 26. 7. 2023, č. j. 1 Azs 78/2023-35).

17. Z obsahu napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný spatřoval hrozbu pro bezpečnost či veřejný pořádek v kumulaci těchto skutečností: žalobce je veden v systému SIS II jako nežádoucí osoba, které byl zamítnut vstup na území schengenského prostoru, vstoupil na území České republiky bez pobytového oprávnění, podal žádost o mezinárodní ochranu až poté, co byl z Evropské unie vyhoštěn a následně neuspěl se svým pokusem vstoupit na území České republiky, a vyjádřil úmysl na území České republiky pracovat, přestože k výdělečné činnosti na území České republiky nebyl oprávněn. Soud přitom souhlasí se žalobní argumentací, že uvedená jednání ani ve svém souhrnu v tomto konkrétním případě nedosahují takové intenzity, aby bylo možno uzavřít, že vstup žalobce na území je spojen s nebezpečím pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek.
18. Předně se nelze ztotožnit se závěrem žalovaného, že by relevantní nebezpečí bylo dáno již tím, že žalobce do ČR přicestoval neoprávněně a pokusil se neoprávněně vstoupit na území. Soud nepopírá, že popsaná jednání jistě odporují platným právním předpisům, nicméně samotné porušení právních předpisů ještě nutně nemusí znamenat skutečnou hrozbu pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek, neboť je třeba vždy zohledňovat celkové okolnosti případu (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010-15). Dle judikatury správních soudů, je-li neoprávněný vstup na území spojen s podáním žádosti o mezinárodní ochranu zdůvodněné strachem z pronásledování v zemi původu, pak závěr o hrozbě pro bezpečnost státu či veřejný pořádek nelze dozvat pouze z toho, že příčinou neoprávněného vstupu je absence platného pobytového dokladu. Viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2013, č. j. 5 Azs 15/2013-73, který vyložil, že „*v případech žadatelů o azyl se v zásadě na rozdíl od běžných imigrantů jedná o situace, kdy s ohledem na případný strach z pronásledování v zemi jejich původu, tyto osoby objektivně ani nemusí mít možnost zajistit si předem potřebné doklady pro vstup do země, v níž zamýšlí požádat o mezinárodní ochranu. Nepovolení vstupu na území České republiky pouze na základě skutečnosti, že žadatel o azyl nepředloží vstupní vízum, by tak nebylo ničím jiným než generálním prevenčním opatřením trestajícím samotné podávání žádosti o mezinárodní ochranu. Uvedené nicméně není překážkou tomu, aby žalovaný přistoupil k uplatnění zajišťovacích prostředků v případech, kdy dospěje k důvodnému závěru o snaze žadatele o zneužití azylového řízení*“ (obdobně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 3. 2017, č. j. 5 Azs 312/2016-31). Samotný

nelegální vstup či pobyt na území neodůvodňuje vydání rozhodnutí o nepovolení vstupu na území. Skutečným, aktuálním a závažným ohrožením některého ze základních zájmů společnosti (včetně veřejného pořádku) tedy není fakt samotného nelegálního vstupu či nelegálního pobytu na území ČR (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010-151, či rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2020, č. j. 1 Azs 119/2020-30 a ze dne 9. 3. 2017, č. j. 5 Azs 312/2016-31).

19. Výše uvedené důvody tedy nelze považovat za dostatečné k odepření vstupu podle § 73 odst. 3 písm. c) zákona o azylu. Nepostačuje bez dalšího skutečnost, že cizinec nedisponuje pobytovým oprávněním, pokud však k absenci pobytového oprávnění nepřistoupí další okolnosti. Takovými okolnostmi podle judikatury může být např. protiprávní jednání v dřívějších zemích pobytu či na území ČR, trestná činnost, zjevná a prokázaná účelovost žádosti o mezinárodní ochranu, nerespektování dříve uloženého zákazu vstupu na území či rozhodnutí o vyhoštění, vedení cizince jako nežádoucí osoby v schengenském informačním systému apod. (viz např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 8. 2023, č. j. 58 A 3/2023-37).
20. Žalovaný dále tvrdil, že žalobce zneužil institut mezinárodní ochrany, neboť požádal o mezinárodní ochranu až po té, co mu byl odepřen vstup na území České republiky, tedy s cílem obejít zákaz vstupu na území a dostat se na území, když by mu to jinak nebylo umožněno. Jak ovšem plyne ze správního spisu, k odepření vstupu na území následovalo po pasové kontrole v celním odbavovacím prostoru letiště Praha. Aby tedy obstál závěr žalovaného, je třeba zhodnotit, zda měl žalobce možnost podat žádost o mezinárodní ochranu v nějaké dřívější fázi a zda předání cestovního pasu ke kontrole již neznamenal zbytečné prodávání s tímto úkonem. Přihlášení se bez prodlení je ostatně podmínkou nestíhatelnosti ve smyslu čl. 31 Ženevské úmluvy, podle něhož „[s]mluvní státy [a tedy i Česká republika] se zavazují, že nebudou stíhat pro nezákonný vstup nebo přítomnost takové uprchlíky, kteří přicházejí přímo z území, kde jejich život nebo svoboda byly ohroženy ve smyslu článku 1, vstoupí nebo jsou přítomni na jejich území bez povolení, **za předpokladu, že se sami přihlásí bez prodlení úřadům** a prokáží dobrý důvod pro svůj nezákonný vstup nebo přítomnost“ (zdůraznění doplněno soudem). Zákon o azylu ani jiný právní předpis přitom nestanoví žádný přesný postup pro způsob přihlašování, proto je třeba „přihlášení se bez prodlení“ posuzovat vždy podle okolností konkrétního případu.
21. Jak opakovaně konstatuje zdejší soud, na jednu stranu je logické, že pokud určitá osoba má v úmyslu požádat o mezinárodní ochranu kvůli obavě před pronásledováním či jiné hrozbě v zemi původu, pak by taková žádost měla být jedním z jejích prvních kroků po vstupu na území první bezpečné země (z této úvahy ostatně vychází shora citovaný čl. 31 Ženevské úmluvy) [srov. rozsudek ze dne 25. 10. 2023, č. j. 44 A 16/2023-18 nebo ze dne 30. 8. 2023, č. j. 58 A 3/2023-37]. Na druhou stranu, v realitě života leckdy nebude možné, aby po vkročení na půdu bezpečné země došlo hned a okamžitě i k podání příslušné žádosti. Reálně bude existovat vždy určitá časová prodleva, kdy osoba zamýšlející požádat o mezinárodní ochranu fakticky bude již na území, ale ještě nestihne projevit vůli podat žádost. V prostoru mezinárodního letiště přitom nebývá vždy snadné se okamžitě zorientovat, zvláště ocitne-li se na něm cestující poprvé. Jedná-li se navíc osobu z jiného jazykového prostředí, pak je prvotní orientace o to těžší. Po opuštění paluby letadla přitom bývá pro běžného cestujícího přirozené vyhledat nejprve prostor celního odbavení, tímto projít a až teprve pak začít uskutečňovat konkrétní plány v dané zemi. Soud proto nespatřuje nic závadného na tom, že se osoba zamýšlející požádat po přiletu o mezinárodní ochranu rozhodne zabývat vyhledáváním úřadu příslušného k přijetí její žádosti až poté, co na letišti projde odbavením.

Jen z toho, že se někdo nepokusí dovolat mezinárodní ochrany již v době mezi opuštěním paluby letadla a vstupem do prostoru celního odbavení, ještě nelze činit závěr o zbytečném prodlévání. Za zbytečné prodlévání nelze považovat ani to, že při pasové kontrole v odbavovacím prostoru není současně s faktickým předáním cestovního pasu do rukou příslušníka celní správy okamžitě projevena vůle podat žádost o mezinárodní ochranu. I podle výkladu Nejvyššího správního soudu prostý fakt, že žadatel podal žádost až několik hodin poté, co mu byl policií odepřen vstup na území České republiky, v žádném případě neodůvodňuje závěr o účelovosti žádosti o mezinárodní ochranu a potažmo o existenci nebezpečí pro veřejný pořádek (srov. rozsudek ze dne 17. 6. 2020, č. j. 1 Azs 119/2020-30, odst. 39). Dle názoru soudu byla prodleva žalobce s podáním žádosti v rámci myslitelných mezí, pokud pravidelný přílet linky z Istanbulu byl v 15:25, žalobci byl odepřen vstup v 17:20 a žalobce požádal o mezinárodní ochranu v 17:40. Argumentace žalovaného, že žalobce zneužil institut mezinárodní ochrany, neboť požádal o mezinárodní ochranu až po té, co mu byl odepřen vstup na území ČR, tak neobstojí. Stejně tak soud nepovažuje za dostatečné tvrzení žalovaného, že si žalobce mohl požádat o mezinárodní ochranu již v době, kdy pobýval v Polsku. Dle názoru soudu totiž z výpovědi žalobce nevyplynuly takové skutečnosti, ze kterých by mohl žalovaný tento závěr dovodit. Žalobce uvedl, že v Polsku pobýval na základě platného pracovního víza, pak sice změnil práci, kvůli čemuž toto oprávnění pozbyl, avšak proti rozhodnutí o neplnění podmínek pobytu se bránil a vyčkával na výsledek řízení. Navíc do protokolu uvedl, že v průběhu pobytu v Polsku věřiteli peníze posílal, a až po navrácení do vlasti mu začal vyhrožovat smrtí, a proto se bál v Uzbekistánu zůstat. Za těchto okolností je ospravedlnitelné, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu až nyní na území ČR, neboť důvody pro podání žádosti mohly nastat teprve po příjezdu do vlasti z Polska.

22. Co se týče dalšího důvodu pro odepření vstupu na území, tedy že žalobce do protokolu uvedl, že na území České republiky má v úmyslu vydělat peníze, splatit dluh a vrátit se domů, pak dle názoru soudu ani takový důvod není dostatečný pro závěr, že žalobce představuje nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek. Z pouhého sdělení, že žalobce má touhu na území pracovat, totiž žalovaný vyvodil závěr, že žalobce má v úmyslu tak činit bez patřičného povolení. Žalovaný ovšem neuvádí, na základě jakých důkazů či vyjádření žalobce ve správním řízení dospěl k tomuto závěru. Takový úsudek je dle názoru soudu nepodložený a předčasný a jako důvod pro odepření vstupu na území nemůže obstát. Toto vyjádření žalobce totiž nelze chápat tak, že má v úmyslu na území ČR pracovat nelegálně.
23. Jako skutečně relevantní důvod pro závěr, že žalobce představuje nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek ve smyslu § 73 odst. 3 písm. c) zákona o azylu, by tak mohla být v projednávané věci pouze skutečnost, že žalobce je veden v záznamu SIS jako nežádoucí osoba s platností do 30. 10. 2024. I v tomto případě je ale vždy nutné zohlednit konkrétní skutkové okolnosti případu a chování cizince, přičemž musí dojít ke kumulaci nežádoucího jednání. Dle názoru soudu je podstatný i charakter porušení povinností souvisejících s řízením o nepovolení vstupu, dosavadní chování cizince a respektování veřejnoprávních povinností stanovených ČR nebo jinými státy EU, včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince (srov. přiměřeně usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016-38).
24. V projednávané věci je pravdou, že žalobci byl zakázán pobyt na území členských států Evropské unie. Potud lze souhlasit s žalovaným, že žalobce si musel být vědom, že vstupuje

na území České republiky i přes zákaz vstupu a pobytu na území členských států Evropské unie. Přesto soud po posouzení konkrétních okolností projednávaného případu nedospěl k závěru, že by jednání žalobce bylo natolik závažné, že by mohlo představovat nebezpečí pro veřejný pořádek nebo bezpečnost státu. Předně není zcela irrelevantní, že pokus žalobce o obejití zákazu vstupu na území EU byl podle jeho vlastní výpovědi motivován strachem z muže, kterému ve vlasti dluží peníze, a v této souvislosti také snahou vydělat na území ČR peníze, které by mu mohl poslat. Dále je nutné zdůraznit, že žalobce již na území členského státu Evropské unie pobýval, a to legálně na základě pracovního víza, které mu bylo následně zrušeno, ovšem z toho důvodu, že změnil práci, pro kterou mu bylo vízum vydáno. Žalobce tak do Evropské unie přicestoval legálně. V žalobě zdůraznil, že jeho protiprávní jednání bylo způsobeno zejména neznalostí práva a domněnkou, že tím důležitým aspektem pracovního víza byla skutečnost, že žalobce pracuje, přičemž žalovaný toto tvrzení nijak nepochybnil. Za této situace soud nepovažuje jednání žalobce za natolik závažné, aby dosahovalo intenzity nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejného pořádku. Žalobce si opatřil pracovní vízum, na území Polska legálně vstoupil a pobýval tam do doby, dokud se nedozvěděl o povinnosti opustit území. Nemá žádnou trestní minulost. Následně přiletěl do České republiky s úmyslem vstoupit na území členského státu EU i přes to, že věděl, že má zákazný vstup. Tímto jednáním sice porušil zákaz vstupu na území, ale zároveň takové porušení nedosahovalo intenzity závažného narušení veřejného pořádku. K tomu lze dodat, že ani jeho protiprávní jednání, kterého se dopustil v Polsku, (nelegální práce) zpravidla samo o sobě závažným narušením veřejného pořádku ve vztahu např. k posouzení žádosti o povolení k pobytu není (viz např. rozsudek ze dne 13. 8. 2021, č. j. 55 A 17/2020-35). Žalovaný ani nijak blíže nezdůvodnil, že by existovala důvodná obava, že by žalobce nespolečně pracoval v případě, že by mu bylo uloženo některé ze zvláštních opatření, nebo že by pokračoval v cestě po schengenském prostoru bez oprávnění – což se ostatně nejvíce jako pravděpodobné, jelikož žalobce označil Českou republiku jako cílovou zemi (v tomto je situace žalobce odlišná např. od situace popsané v rozsudku ze dne 26. 9. 2023, č. j. 45 A 5/2023-27, kde Česká republika cílovou zemí cizince nebyla).

25. Soud proto uzavírá, že v průběhu správního řízení nebylo prokázáno, že by na straně žalobce byla snaha o zneužití institutu mezinárodní ochrany. Nebyla-li prokázána snaha o zneužití institutu mezinárodní ochrany ani jiná žalovaným nezmíněná závažná okolnost, zůstává zde již pouze skutečnost spočívající ve vstupu na území členského státu Evropské unie i přesto, že byl žalobce veden jako nežádoucí osoba v schengenském informačním systému SIS II, což však dle soudu v konkrétním případě nepostačuje k závěru o relevantní hrozbě pro bezpečnost státu či veřejný pořádek. Nebyla-li prokázána relevantní hrozba pro bezpečnost státu či veřejný pořádek, pak není naplněn ani důvod pro nepovolení vstupu dle § 73 odst. 3 písm. c) zákona o azylu, na základě něhož bylo vydáno napadené rozhodnutí, a proto jej soud musí zrušit pro rozpor se zákonem (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Z tohoto důvodu se soud ani dále nezabýval žalobní výtkou ohledně nepřiměřené délky stanovené doby zajištění, neboť tato otázka se stává s ohledem na závěr soudu o nezákonnosti napadeného rozhodnutí bezpředmětná.
26. Soud nad rámec již uvedeného doplňuje, že si je vědom toho, že Krajský soud v Praze v rozsudcích ze dne 17. 10. 2023, č. j. 48 A 5/2023-25, a ze dne 26. 9. 2023, č. j. 45 A 5/2023-27, zastával v podobných souvislostech i přísnější přístup. Soud má však za to, že tam řešené případy vykazovaly odlišnosti, a to zejména v samotné otázce azylového příběhu žadatele, jehož žádost o mezinárodní ochranu byla v jednom případě již zamítnuta jako zjevně nedůvodná a ve druhém případě se takto jevila soudu přezkoumávajícímu rozhodnutí o

nepovolení vstupu. V takovém případě skutečně lze zvažovat, že postup cizince je zneužívající, což se může projevit i v odlišném posouzení toho, zda z jeho strany lze očekávat pokračování v nezákonném jednání, a tedy s tím spojené konkrétní ohrožení veřejného pořádku. Soud v této souvislosti zdůrazňuje, že ve své judikatuře posuzuje situace sice *prima facie* podobné (odepření vstupu cizinci na území ČR z důvodu ohrožení veřejného pořádku), nicméně s řadou individuálních odlišností, přičemž právě specifika každého konkrétního příběhu jsou rozhodná pro závěr, zda cizinec představuje nebezpečí pro veřejný pořádek (kromě shora uvedených rozsudků srovnej např. rozsudky ze dne 30. 8. 2023, č. j. 58 A 3/2023-37, nebo ze dne 25. 10. 2023, č. j. 44 A 16/2023-18)

27. Nebyla-li v předmětné věci prokázána snaha o zneužití institutu mezinárodní ochrany, pak logicky nemůže obstát ani závěr, že by žalobce jistě nerespektoval případná zvláštní opatření dle § 47 zákona o azylu. Takový závěr je za dané procesní situace skutečně jen spekulativní.

Závěr a náklady řízení

28. S ohledem na výše uvedené soud napadené rozhodnutí zrušil (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). O vrácení věci žalovanému soud nerozhodl, neboť napadené rozhodnutí bylo prvním úkonem v řízení (§ 73 odst. 5 zákona o azylu), tudíž zde po jeho zrušení není řízení, v němž by bylo možné pokračovat (srov. *per analogiam* rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2015, č. j. 4 Azs 234/2015-36).
29. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalobci žádné prokazatelné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 5. ledna 2024

Mgr. Miroslav Makajev, v. r.
samosoudce

